

Rozbudowa współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach Partnerstwa Wschodniego i w Rosji

„Program na rzecz rozbudowy współpracy ze społeczeństwem obywatelskim w krajach Partnerstwa Wschodniego i w Rosji” (Program) wspiera społeczeństwa obywatelskie w pełnieniu roli ważnych podmiotów w zakresie rozwoju demokratycznego oraz w ich udziale w procesach transformacji zachodzących w tych krajach. Niniejszym Programem rząd federalny wspiera działania, które **tworzą lub rozbudowują trwałe struktury społeczeństwa obywatelskiego służące współpracy pomiędzy demokratycznymi, pozarządowymi podmiotami z Niemiec i z krajów Partnerstwa Wschodniego (Armenia, Azerbejdżan, Białoruś, Gruzja, Republika Mołdawii i Ukraina) lub z Rosji. Celem jest współpraca i równoprawny podział zadań między partnerami projektu w Niemczech i w poszczególnych krajach uczestniczących w Programie.** Obejmuje to całe spektrum projektów realizowanych w dziedzinie kultury i edukacji (w szczególności media, naukę, edukację łącznie z edukacją zawodową, kulturę, język, sport i pracę z młodzieżą).

W trzecim roku trwania łamiącej prawo międzynarodowe wojny napastniczej Rosji przeciwko Ukrainie, ze względu na dalej malejące przestrzenie do działań dla **podmiotów i struktur społeczeństwa obywatelskiego**, wspieranie ich pozostaje istotne we wszystkich krajach objętych Programem. Z uwagi na aktualną sytuację w ramach **edycji 2025 Programu skupiamy się na (1) wzmocnieniu i odbudowie struktur społeczeństwa obywatelskiego w kontekście integracji i współpracy europejskiej; na (2) wzmocnieniu rezyliencji wobec prób destabilizacji ze strony Rosji i promowaniu niezależnego, neutralnego i inkluzywnego dziennikarstwa** przez profesjonalizację, usieciowienie i dalsze zatrudnianie dziennikarek i dziennikarzy oraz podmiotów społeczeństwa obywatelskiego – również na tymczasowym uchodźstwie, oraz na (3) **wzmocnieniu politycznej i społecznej partycypacji kobiet oraz grup marginalizowanych i najbardziej zagrożonych** zgodnie z wytycznymi feministycznej polityki zagranicznej.

Za pomocą tych działań chcemy wesprzeć społeczeństwa obywatelskie w krajach Partnerstwa Wschodniego oraz demokratyczne społeczeństwa obywatelskie w Rosji i Białorusi w ich działaniu oraz zwiększyć odporność na dezinformację w społeczeństwie. Projekty wymiany, projekty w zakresie kultury dotyczące dyskursów o wspólnych wartościach i prawach człowieka oraz projekty edukacji akademickiej, zawodowej i społeczno-politycznej młodych ludzi mogą stanowić elementy motywujące do większego zaangażowania społecznego.

I. Wszystkie projekty powinny dążyć do osiągnięcia co najmniej jednego z następujących nadrzędnych celów:

1. *Wzmocnienie pluralizmu i rezyliencji – na rzecz wsparcia różnorodności opinii i mediów oraz przeciwdziałania dezinformacji.*

Idea pluralizmu jest kluczowym i zasadniczym elementem nowoczesnych demokracji. Ich legitymizacja polega przede wszystkim na uznaniu i poszanowaniu różnorodności poglądów, interesów i celów istniejących w społeczeństwie.

W ramach Programu wspierane są projekty, które promują budowanie i wzmocnianie różnorodności w zakresie informacji, opinii i mediów, przeciwdziałają dezinformacji oraz zwiększają rezyliencję. Szczególnie uwzględniane są przy tym projekty mające na celu zwiększenie odporności społeczeństw na odbiór nierzetelnych i fałszywych informacji przez wzmocnienie i rozwój umiejętności podmiotów związanych z mediami, jak również projekty przyczyniające się do poprawy dostępu do pluralistycznych (lokalnych) ofert medialnych odznaczających się wysoką jakością. Ponadto również dziennikarki i dziennikarze oraz twórcy mediów na tymczasowym uchodźstwie powinni otrzymywać wsparcie, które umożliwi im dalsze wykonywanie dotychczasowego zawodu do chwili, gdy będą mogli wrócić do swojego kraju pochodzenia.

2. *Wspieranie dyskursów nt. wartości i praw człowieka – na rzecz pogłębienia wzajemnego zrozumienia.*

W zakresie tego celu mogą być wspierane w szczególności projekty wymiany oraz projekty kulturalne. Projekty spotkań mają umożliwić wymianę poglądów na temat podstawowych wartości, takich jak poszanowanie praw człowieka, legalność administracji, niezawisłość sądów, prawo jednostki do życia i swobodnego rozwoju lub zasada decyzji większościowych. Wspólne zaangażowanie na rzecz tych wartości zwiększa także wzajemne zrozumienie w regionie Partnerstwa Wschodniego i Rosji oraz wiedzę o tych krajach w Niemczech.

Do wsparcia kwalifikują się działania, które promują ww. wartości podstawowe poprzez wymianę poglądów na płaszczyźnie społeczeństwa obywatelskiego lub poprzez działania w dziedzinie kultury, które wzmocniają je i przyczyniają się do tworzenia sieci kontaktów między społeczeństwami obywatelskimi w krajach partnerskich. Wsparcie mogą otrzymać także inicjatywy, które ukazują samodzielne tożsamości krajów Partnerstwa Wschodniego.

3. *Stworzenie perspektyw na przyszłość i umożliwienie transformacji demokratycznej – na rzecz wzmocnienia demokracji, przeciwdziałania korupcji i zbliżenia do UE oraz równoległego stworzenia indywidualnych szans edukacyjnych.*

W zakresie tego celu wspierane są inicjatywy wzmocniające aspiracje demokratyczne, aby stworzyć dla wszystkich pewne społeczne perspektywy na przyszłość. Szczególnie w Ukrai-

nie kładziemy nacisk na wsparcie procesów transformacyjnych oraz na zachowanie i odbudowę struktur społeczeństwa obywatelskiego, które zostały zniszczone przez rosyjską wojnę napastniczą. Poza tym wspieramy szczególnie projekty, które uwzględniają jednocześnie perspektywiczne przystąpienie Ukrainy, Republiki Mołdawii i Gruzji do UE. Do wsparcia kwalifikują się również działania w zakresie kształcenia oraz pogłębiania wiedzy i umiejętności na poziomie akademickim, zawodowym i społecznym, zachęcające do większego zaangażowania społecznego i umożliwiające partycypację polityczną i społeczną.

4. *Wsparcie dialogu i zblizenia* – działania na rzecz budowania zaufania, aby perspektywicznie przewyciężyć konflikty regionalne.

Do wsparcia kwalifikują się działania, które przy wykorzystaniu narzędzi z dziedziny kultury lub edukacji zapobiegają kryzysom wzgl. przyczyniają się do ich przewyciężenia, tworząc w ten sposób podwaliny perspektywicznego porozumienia. W 2025 roku ten cel wsparcia jest w szczególności skierowany do krajów Kaukazu Południowego (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja) oraz Republiki Mołdawii. Ponadto z powodu rosyjskiej wojny napastniczej ludzie m.in. z Ukrainy, Rosji i Białorusi zostali zmuszeni do opuszczenia swojego kraju i osiedlili się w innych krajach Partnerstwa Wschodniego, ponieważ ze względu na ich przekonania byli narażeni na groźby i represje. Projekty, które uwzględniają aspekt integracji tych ludzi ze społeczeństwem (obywatelskim) w ich nowym kraju zamieszkania, kwalifikują się również do wsparcia.

II. W ramach edycji 2025 Programu szczególnie uwzględniane będą projekty, które zajmują się jednym z następujących priorytetów:

1. *Wzmocnienie i odbudowa społeczno-obywatelskich sieci kontaktów w kontekście integracji i kooperacji europejskiej*

Rosyjska wojna napastnicza oznacza ogromne wyzwania dla pracy podmiotów społeczeństwa obywatelskiego, m.in. z powodu coraz większego ograniczenia przestrzeni społeczeństwa obywatelskiego. Ponadto chcemy wzmocnić pozapaństwowe struktury i wesprzeć odbudowę społeczeństw obywatelskich – szczególnie w państwach kandydujących do UE Gruzji, Republice Mołdawii i przede wszystkim Ukrainie – również w następstwie Ukraine Recovery Conference, która odbyła się w Berlinie w czerwcu 2024 r. – oraz w Armenii. Chcemy w większym stopniu wspierać projekty, które przyczyniają się do procesu zblizenia z UE i wspierają niezbędne reformy, np. przez promowanie demokracji, praworządności i przeciwdziałania korupcji.

Przyczyniają się do tego również formaty wymiany i spotkań między młodymi ludźmi, ze szczególnym uwzględnieniem Armenii, Gruzji, Republiki Mołdawii i Ukrainy.

2. Wzmocnienie rezyliencji wobec prób destabilizacji ze strony Rosji i promowanie niezależnego, neutralnego i inkluzyjnego dziennikarstwa

Wspierane mają być projekty, które przeciwdziałają kampaniom dezinformacyjnym i fake newsom i które przyczyniają się do podniesienia kompetencji medialnych osób niebędących tzw. cyfrowymi tubylcami (non-digital natives), aby wesprzeć świadomy, samodzielny i krytyczny sposób korzystania z mediów. Obejmuje to m.in. profesjonalizację, usieciowienie i szkolenia dla dziennikarek i dziennikarzy oraz twórców mediów. Mając na uwadze Rosję i Białoruś Program wspiera również stworzenie i utrwalenie struktur na tymczasowym uchodźstwie. Zachowanie niezależnej miejscowo zdolności do działania szczególnie rosyjskich i białoruskich twórców mediów wspiera krytyczną konsumpcję mediów i wzmacnia pośrednio struktury demokratyczne w tych krajach, jednocześnie zapewniając niezależną ofertę wiadomości zarówno dla ludzi w tych krajach jak i na uchodźstwie.

3. Wzmocnienie partycypacji politycznej i społecznej kobiet oraz grup szczególnie narażonych i marginalizowanych

Zakres tematyczny obejmuje projekty wzmacniające świadomość co do zaangażowania społecznego kobiet, LGBTQI oraz grup szczególnie narażonych i marginalizowanych oraz nawiązywanie sieci kontaktów między nimi a innymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego. W ramach feministycznej polityki zagranicznej celem rządu federalnego jest włączenie wszystkich grup społecznych w polityczne procesy decyzyjne oraz wzmocnienie ich partycypacji politycznej i społecznej. Dotyczy to również w dalszym ciągu niewystarczającej reprezentacji kobiet w przestrzeni (przed-)politycznej.

Zakres tematyczny obejmuje w szczególności projekty współpracy z zagrożonymi podmiotami społeczeństwa obywatelskiego i słabszymi grupami społecznymi, takimi jak dzieci, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami i osoby LGBTIQ, wzmacniające ich partycypację polityczną i społeczną, jak również projekty realizowane poza aglomeracjami miejskimi / na obszarach wiejskich.

Warunki formalne (dalsze informacje znajdują się w odpowiedziach na najczęściej zadawane pytania – FAQ):

Projekty w zakresie współpracy społeczeństwa obywatelskiego mogą otrzymać wsparcie, jeżeli są realizowane w **Niemczech, Armenii, Azerbejdżanie, Białorusi, Gruzji, Mołdawii, Ukrainie lub w Rosji** i obejmują co najmniej dwie organizacje partnerskie (jedna z Niemiec i co najmniej jedna z jednego kraju docelowego). Dodatkowo udział organizacji partnerskich z **Francji** oraz/lub z **Polski** w ramach współpracy na szczeblu Trójkąta Weimarskiego jest jak najbardziej pożądany. Do wsparcia mogą się również zakwalifikować projekty realizowane z organizacjami partnerskimi znajdującymi się tymczasowo na uchodźstwie w regionie.

Wspierane są wyłącznie projekty społeczeństwa obywatelskiego, tj. podmioty spoza obszaru działań państwowych oraz gospodarki.

Środki wsparcia są środkami przeznaczonymi na projekty. Oznacza to, że podlegają budżetowej zasadzie jednoroczności. W związku z tym zasadniczo projekty powinny zostać **zakończone** w trakcie 2025 roku, tj. **do 31.12.2025 roku**. Tylko w uzasadnionych przypadkach Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych może przyznać wsparcie dla projektów ponadrocznych.

Minimalna kwota wsparcia wynosi 50 000 euro; maksymalnej kwoty wsparcia nie ustalono. Szkice projektów (w języku niemieckim lub angielskim) można przestać od 14 października do 08 listopada 2024 roku **wyłącznie** za pośrednictwem strony internetowej

<http://oepr.diplo.de>

Na tej stronie znajdą Państwo dalsze [informacje i wskazówki](#) na temat składania szkiców projektów. Późniejsze dokonywanie zmian w przesłanych uprzednio szkicach projektów lub późniejsze złożenie jest wykluczone.

Zasadniczo beneficjenci wsparcia są zobowiązani przedłożyć należyłą dokumentację związaną z wykorzystaniem dotacji oraz sprawozdania z projektu. Są one wykorzystywane przez Federalny Urząd Spraw Zagranicznych (BfAA) i Federalne Ministerstwo Spraw Zagranicznych w celu zweryfikowania prawidłowego wykorzystania środków i skuteczności projektów oraz programu wsparcia ogólnie. Dalsze informacje można znaleźć w [postanowieniach ogólnych i dodatkowych na stronie zawierającej materiały do pobrania](#) oraz w ramach decyzji o wniosku.

W razie pytań proszę zapoznać się najpierw z najczęściej zadawanymi pytaniami (FAQ). Jeśli nie znajdą Państwo tam odpowiedzi, do dyspozycji pozostaje zespół odpowiedzialny za Program w Federalnym Urzędzie Spraw Zagranicznych (BfAA). Prosimy o kontakt drogą mailową na adres oepr@bfaa.bund.de lub bezpośrednio z odpowiedzialnym pracownikiem w Federalnym Ministerstwie Spraw Zagranicznych:

pan Fabien Ness: 030 1817 1376 / 601-1@diplo.de (Białoruś, Rosja)

pani Julia Luther: 030 1817 4272 / 601-5@diplo.de (Republika Mołdawii, Ukraina)

pani Mariette Pfister: 030 1817 7975 / 601-6@diplo.de (Armenia, Azerbejdżan, Gruzja)

pan Daniel Demele: 030 18 4730 14 101/ daniel.demele@diplo.de

W przypadku **problemów technicznych** przy korzystaniu ze strony internetowej <http://oepr.diplo.de> proszę zwracać się bezpośrednio do pani Julii Meltke (tel.: 030 / 18 4730 14125, e-mail: bf-f-pf-1-17@auswaertiges-amt.de).